

KIADÓHVATAL:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide czimzandók az
elérési pénzek, hir-
detések és nyilatkozatok.

Megjelen minden
vasárnap.

Kiszámlázási díj:

Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az előirányzott helyeken kap-
hatók.

SZERKESZTŐSÉG:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide czimzandók a lap
szellemi részét illető
minden közlemények.

Megjelen minden
vasárnap.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az előirányzott helyeken kap-
hatók.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A kecskemétiékhöz!

No, hiszen, tisztelt Barátaim! Ti ugyan kikaptatok! Amit irtatok, azt elolvasta, megszívlelte az egész ország. A függetlenségi párt azonban papirkosárba dobta.

Hogya ne! Mit öltögeti a nyelvét a pártra, a híres pártra, a szent és sérthetetlen pártra, a római szentséges pápánál is csalahatatlabb pártra egy olyan párt, mely nem is párt, nem is függetlenségi, nem is 48-as. Még kevésbé „De bizony Isten 48-as.” Mert csak ez az igazi, a többi Hekuba.

Az, hogy mit mondatok: mellékes. Hogy igazatok van: figyelembe nem jöhet. Hogy a haza függetlenségéért való legszentebb hevület vezérel; hogy lelketek igaz meggyőződéséért őszinte szót emeltek; hogy a függetlenségi eszme pusztulását tetlenül nézni hazafias érzétek nem bírja ki tovább: azzal itt nem számol senki.

A kutya ugathat, a karaván azért tovább megy. Mit akartok? Azt, amit minden önfeláldozó, igaz ember, a ki Magyarországot függetlenségét akarja.

Mindent tehát, ami erre alkalmas.

Részletezzük:

Először is: nagy, erős, egységes pártot tele hittel, tudással, eszményi

lelkesséssel, hazafisággal, munkakedvvel, törhetetlen kitartással, magyar szíjjel, magyar lélekkel, magyar akarrattal. Szentséges szent elvek kivívására: szentséges, nagy, igaz lelkeket együtt, válhatlan összetartásban és erőben a halálig.

Másodsor: a viharoknak ellenállani képes, dönthetetlen erős szervezettel, mely nem a napi és személyi politika játéklabdája, melyben a vezérek a néppel együtt, mint egy hadsereg, mennek csatába; mely szervezkedik minden időkre s melyet nem bont meg semmiesem. Mert csatát csak így lehet nyerni. S mert eddig épen mert nem így volt, csatát sohse nyertünk.

Harmadsor: örökké tartó, szakadatlan és elhatározott küzdelmet, harcot utolsó leheletünkig. Nem obstrukciót és százszor hangsúlyozzuk nem obstrukciót, amint a hülyék és a gazemberek belénk akarják diktálni, mert az obstrukció védelmi harc és akadályozás, mely ritkán jogosult, hanem harcot és küzdelmet, mert ez a támadás és győzni csak ezzel lehet. Harcot minden szervezetben és minden vonalon. Nemcsak a Házban, mert ez magában mit sem ér, de harcot a közélet minden pontján: a községben, a megyében, a társadalomban.

Harcot, küzdelmet és munkát a nemzetélet és a faji politika ezernyi vonatkozásában: a sajtóban, az irodalomban, a közgazdaságban, a tudományban, a művészetben.

Az egyetemes nemzeti czélokért minden téren megvívható és megvívandó harcza ez a nemzetélet egyetemes erejének.

Más szóval, aki függetlenségi programot vall, bizonyítsa is be e szent eszményeért való rajongásának igazságát és őszinteséget, a közélet minden terén. Az nem szabadságharc, hanem szemfényvesztés, komédia és népbolondítás, midőn azt tartják és nevezik a „De bizony Isten 48-asok” függetlenségi harcnak, hogy nagy hangon, öblös torokból egynehány általuk sem értett buta frázist és egynehány szent nevet kikiabálva programbeszédet tartanak s öt év alatt egy-két tüzre való, semmihez sem értő vad, bundaszagu beszédet tartanak a Házban.

Kikaczagna még a hottentotta is, ha náluk ezt a minél ritkább, de annál lármásabb szószátyárkodást szabadságharcznak neveznék. Sem az olasz egységet, sem a német egységet nem így csinálták meg. Ott a nemzeti eszmények hősei tündöklő példával jártak elől tudásban, tanulásban, munká-

T Á R C Z A.

Az abbé.

— Menjeteke aludni, kedveseim, — szölt a grófné.

A gyermekek, két leány és egy fiu, fölkeltek és megölelték a nagymamájukat. Aztán jó éjszakát kívántak a plébánosnak, aki minden csütörtökön, úgy ma is náluk ebédelt. Manduit abbé a két kis gyermeket a térdére ültette, karjaival körülölelte a nyakukat s fejüket gyöngéd, szinte apai szeretettel a köbléhez szorította s homlokán csókolta őket.

Letette a kicsinyeket, akik kimentek, elől a fiu s utána a két leány.

— Ön szereti a gyermekeket, plébános ur? — kérdezte a grófné.

— Nagyon, asszonyom.

Az öreg asszony ránézett a papra.

— És sohasem volt önnek nehéz ez az egyedüllét?

— De igen . . . néha.

Hirtelen elhallgatott s aztán így folytatta:

— De én nem közönséges életre születtem.

— Ugyan mit ismer ön az életből!

— Ismerem az életet: papnak születtem s azon az uton haladtam, a melyet a Gondviselés mutatott.

A grófné még mindig ránézett.

— Beszélje el nekem a pályaválasztását, plébános ur. Beszélje el, hogyan szánta rá magát arra, hogy lemond mindenről, ami az életben szeretetreméltó s a mi vigasztal és föntart bennünket. Mi bírta önt arra, hogy a családi házaset természetes utjáról lemondjon? Ön nem vakbuzgó es nem rajongó, nem kedélybeteg és nem embergyűlölő. Valami nagy esemény, valami nagy bánat bírhatta rá, hogy örökre lemondjon természetes vágyairól . . .

Manduit abbé a kandallóhoz ment s nagy paraszteszímait melegítette. Meglátzott rajta, hogy vonakodik a kérdésre válaszolni. Nagy, magas öregember volt s a haja már egészen megfihéredett. Már husz esztendeje volt plebanosa St. Antoine du Rochernak. A parasztok azt mondták róla, hogy „ez aztán derek ember!” Valóban, derek ember volt, jóakaratu, szives, szelid és nagyon jótékony. Mint szent Márton, még a köpönyegét is megosztotta volna a szegényekkel. Szivesen nevetett és könnyen sirt, akár csak egy asszony, ami különben a keményszívű parasztok szemében némileg ártott is neki.

Saville grófné, aki fiának és menyének gyors egymásutánban bekövetkező halála után rocheri kastélyába költözött, hogy ott nevelje unokáit, nagyon szerette a papot, akiről azt szokta mondani: „Ennek az embernek van szíve!”

A pap minden esütörtökön ott ebédelt nála s csakhamor az öreg emberek szilárd és nyílt barátsága fejlődött ki közöttük. Már szinte szavak nélkül is megértették egymást, mert az egyszerű és szives emberek szokása szerint nagyon jóindulatúak voltak.

A grófné megmaradt a kívánsága mellett.

— Nos, plébános ur, gyónjon már egyszer ön is.

— Amint említettem: én nem születtem közönséges életre. Ezt szerencsémre még idejekorán észrevettem s később gyakran tapasztaltam is, hogy nem tévedtem ebben . . .

... Az atyám jómódu kereskedő volt Verviersben. A szüleimnek természetesen nagy terveik voltak velem s ezért már korán nevelőintézetbe adtak.

Nem barátkoztam társaimmal, nem is játszottam velük; nappal kintott a honvágy, éjjel pedig sirtam az agyamban s törtem a fejem, hogy visszaemlékezsem minden jelentéktelen apróságra, amit a szülői házban láttam.

Lassankint annyira tulérzekennyé váltam, hogy már a legkisebb kellemetlenség is nagy bánatot okozott nekem. A világtól elzárkózva éltem, barátok nélkül. Lelki betegségem fejlődése biztos volt.

De én nem szöltam róla semmit. Lehetőleg nem is beszéltem senkivel. Tulsá-

ban, önfeláldozásban. Nem kurjongatnak, ha a kutya se bántotta őket és nem nézték zsebredugott kézzel hazájuk romlását, mikor baj volt. Elül jártak mindenütt. Meg is volt a haszna. Aldják is őket haló poraikban is.

Negyedszer: azt kértétek egész ártatlanul: tartson a párt évenként egyszer függetlenségi kongresszust. A mit megtesz a néppárt, megtesznek a szocialisták, azt talán megtehetné a függetlenségi párt is. Felséges eszme. Meg is fog valósulni. Ha tetszik velük, ha nem nélkülök, lehet ellenük is. Az nekik lehet baj, nekünk, az országnak s a függetlenségi eszmének csak hasznára válhatnak.

Elfogadták? Dehogya. Azt mondják: nem lehet, mert összeveszünk. Ugy látszik ismerik magukat. Tanulni, dolgozni, küzdeni: nem képesek. De *veszekedni*: az már a vérünkben van.

Hát erre is jó lesz a kongresszus. Hadd lássuk, ki akar veszekedni! *Hadd dobjuk ki azt a gazembert!* Mert annak ott nincs helye.

De milyen jellemző! Azt se tudják, el se képzelik, mi is a kongresszus, mire való mire jó. Azt gondolják: veszekedésre. Mi azt hisszük, tudjuk, valljuk: mnnkára agitációra, szervezkedésre, tanulásra, tanításra, hódításra. De ha csak veszekedés és kizárólag veszekedés lenne belőle: ám legyen, de minél hamarabb! Hadd tudja meg az ország népe, mely *az eszméhez* ragaszkodik, azért él, azért lelkesedik, hogy *vezetői csak veszekednek*. Veszekednek azért: mert sem hit, sem akarat, sem eszményi rajongás nem él bennük. Mert személyi torzsalkodás, mandátumpolitika és élőködés az egész program. Hadd tud-

juk meg és lássunk tisztán: hogy rögön és azonnal kiakolbólítsuk kivétel nélkül mindazokat, kik csak vásárt csapni jönnek Kossuth Lajos templomába, anélkül, hogy az egy igaz Istennek áldozni akarnának.

Ma az ő édes apjáért rajongó s neve alatt és zászlója körül csoportosult becsületes magyar nép el van altatva. Azt hiszi, hogy itt függetlenségi politikát csinálnak az ő vezérei. És hisz és halgat és nem tesz semmit. Akkor fel nyílnának az ő szemei és rettenete s csalódás dülne fel keblét, de ebből felocsudva korbácsot venne kezébe és kivenné templomából azokat, kik ott hűtlenül sáfárkodnak. És akkor kétségbeesésében igaz embereket, elszánt tette kész embereket venne csak vállaira.

És akkor elérkeznék oda, ahova mi akarunk jutni, a függetlenségi politika életképességéhez, céljához: a *programm megvalósításához*.

Mert ez a cél. *Nem a párt. Nem a pártmonopolium. Nem a párt örökélete. Nem a programm sérthetetlen örök fentartása. Nem emberek felhizlalása, ország pusztulása. Nem embereknek befolyásért, tekintélyért, hatalomért, javadalomért, kormánybarátságért, népszerűségért való versengése, veszekedése, s e célból népek bolondítása, alkotmányosdi játék, márkírozott küzdelem, felszerelés, leszerelés cél, eredmény, szükség nélkül. Nem vén asszonyoknak való sápitózás, professzoroknak való pusztá igehirdetés, a küzdelem elől való folytonos kitérés, mindenkori kormányokkal való puszipajtáskodás, csöndes mandátumpaktumok, amolyan ne bántás engem, én se bántalak téged választások.* És így tovább, ahogy ma van s aki ezekben nics benne, az félreáll tőr, hallgat, vagy csöndesen zugolódik.

Nem ez a cél. A cél a megvalósítás. A függetlenségi program keresztülvitele minden módon, minden áron, minden eszközzel. Az eszköz erre: a harc és szervezkedés mindenkivel szemben, ki mást akar és minden vonalon, ahol előre lehet jutni.

Erre a célra azonban emberek, férfiak, lelkes, önzetlen bátor, tette kész, halálmegvetéssel küzdeni tudó férfiak kellenek.

És ebben tévedtek ti kecskemétiak!

Mert a ti szavaitokat hiába intézitek a mostani pártvezérekhez, a meghalni készülöket hiába biztatjátok az alvókat hiába költögetitek.

Ezek egy részén már az Ur sosem segít. Meg vannak átkalodva a rosszban.

A másik nagyobb részének pedig új vezetés, új szervezet, új lelkesedés kell.

Ezen segítetek tehát!

Ne irkáljatok többé, de cselekedjétek! Magatok járjatok elől jó példával a szervezkedésben és a győzelemben s a többi utánatok fog jönni.

Sokan leszünk, kik ebben segítünk s kik a ti igaz szózatotokat megértjük a világgal.

Csak bátran előre a tettek mezején!

A mai függetlenségi párton, mai szervezetében, mai összealkotásában a beszéd nem használ, nem javít. *A beszéd csak döglött lóra patkó.*

Reformálni kell a függetlenségi pártpolitikát az egész vonalon vagy el fog pusztulni.

Tertium non datur!

Lengyel Zoltán.

gosan érzékeny voltam s a szívem olyan volt, mintha nyílt sebek lettek volna rajta. Mindaz, ami lelkemet érte, rettenetes rázkódásokat, fájdalmas vonaglásokat okozott. Boldogok azok az emberek, akiket a természet közönyösséggel páncélozott fel s akiket ellenállási erővel fegyverezett föl.

Tizenhat éves koromban már nagy félénkséggé nőtt az a tulajdonságom, hogy minden miatt szenvedem. A véletlen, vagy a gondviselés minden támadása ellen védtelennek éreztem magamat s borzadtam mindentől, ami csak érhetett.

Mintha szüntelenül valami ismeretlen, valami szerencsétlenségtől kellett volna remegnem, állandóan készen voltam a legnagyobb csapásra is és már szinte cselekedni és beszélni sem mertem. Jól tudtam, hogy milyen küzdelem, milyen rettenetes csata az élet, melyben az ember borzasztó csapásokat és sebeket kap.

Az iskola év végén hat hónapi szabadságot kaptam, hogy a pályaválasztásról gondolkozzam. Egy igen egyszerű, jelentéktelen esemény világosított fel arról, hogy mit kell tennem: ez az esemény feltárta előttem a lelkem beteges állapotát s megértette velem azt a veszedelmet, amely elől menekülnöm kellett.

Verviers mezőkkel és erdőkkel környezte városoka. Szüleimnek a háza a főutcán volt. Most azonban már nem tet-

szett nekem ez a ház, melyet a távolban olyan fájdalmasan nélkülöztem. Folyton a városon kívül jártam az országuton s magános sétatimon szabad szárnyaikra eresztettem az ábrándjaimat.

Szüleim, akiknek nagyon sok dolguk volt az üzletben, sokat foglalkoztak a jövőmmel. Mindig csak arról beszéltek, hogy mit remélnek az üzlettől meg tőlem. Józan, gyakorlatias gondolkozású emberek voltak s inkább az eszükkel szerettek, mint a szívükkel. Csak a gondolataimmal foglalkoztam, folytonosan remegve e nyugtalanságom miatt.

Egy este, mikor egy nagy kirándulásról hazatértem, hogy el ne késsem, egy mellekuton mentem. Egyszerre csak azt láttam, hogy egy nagy kutya fut felém: nagyon sovány volt szegény és lecsüngtek a fülei.

Mikor már csak tíz lépésnyire volt tőlem, megállott. Én szintén. Farkát csóválva s egész testében remegve, félénken felém jött. Aztán az első lábaira letette a fejét s könnyező szemekkel rám nézett. Megszólítottam. Nagyon alázatosan s szomorúan nézett rám. Feléje mentem s elszaladt ugyan, de megint csak visszajött. Félterdre ereszkedtem s egy darab kenyeret kivettem a zseemből, hogy magamhoz csalogassam vele. Lassan oda kuszott hozzám. Mikor már csak egy fél lépésnyire volt tőlem, óvatosan elkezdtem simogatni. Erre aztán

lassanként bizalmasabb lett: első lábait a vállamra tette s mindenáron meg akarta nyalni az arcomat. Haza kísért.

Ez a kutya volt az első lény, a kit szerettem. Iránta való szeretetem kétségtelenül tulzott és neveltséges volt.

A kutya mindig elkísért magányos utaimra. Egyszer egy árok szélénél megálltam s lehevtem a fübe. Sam azonnal mellém telepedett s a fejét a kezem alá dugta, hogy simogassam meg. Egy kis idő múlva láttam, hogy a postakocsi jön Ravercan felől. Négy ló volt eléje fogva s örült gyorsasággal közeledett felém. A kocsi egyre pattogtatta az ostarát.

Sam a kocsi közeledtére megrémült s vad ugatással a lovak elé futott. Az egyik patkójával megrugta a kutyát, mely fölrepült a levegőbe s a kocsi alá került. A kocsi nagyot zökkent s mikor tovább ment, láttam, hogy mozog valami az országut porában. A kerék keresztül ment a kutyán, amely már csak az első lábait bírta mozgatni, a földet kaparva, mintha lyukat akarna ásni benne. Fájdalmában rettenetesen vonyított. Néhány perc múlva aztán kimult. Rettenetes fájdalmat éreztem, -- egy hónapig ki mentem a szobámól.

Az apám, aki nagyon boszankodott, hogy ily csekélység miatt ennyire elkese-rem, egy este így szólt hozzám:

— Mit csinálsz akkor, ha majd igazi bánatod lesz? Ha majd a feleséged vagy a

— **Hol vannak?** . . . . Hol vannak a magyar ellenzék híres paktumos vezérei Kossuth Ferencz, Barta Ödön, Thaly? Debreczen, Galatz, Kecskemét reájuk nézve nem létező fogalmak. Ők nem hallják Debreczen vészkiáltásait, nem érzik a Galacz felől fenyegető veszedelmet, reájuk nem hat a kecskeméti harcra hívó szózata. A paktum megkötött, a vezérek elnémulak. Most már csak a Podmaniczky Frigyes báróhoz intézendő levél maradt hátra. Ha ennyire mentek, ezt a lépést — már a függetlenségi eszme érdekében is megkoczkáztathatják. Így legalább ha már nem segítenek, legalább nem is rontanak.

— **Bánffy Dezső beszéde.** Elhangzott az Uj-párt vezérének első ellenzéki szónoklata az országban. Törtetlen sovinizmusától áthatott beszéde lelkesedéssel fogadták a hazafias magyarok, szótlanul és leverten az osztályok politikai eszközei. Öröndetes jelenség s a volt kormányelnök általános népszerűségét mutatja az a spontán ováció, a melyben Bánffy Dezsőt beszéde után az egyesült ellenzék részessítette, jövőbe vetett hitünk megerősödését jelenti az az öntudatos, hazafias hang, a mely egész beszédén átvonul, az a megdönthetetlen elhatározás, a mely az illusztris pártvezér szavai-ból kisugárzik. Udvarias hangon halálos csapást mért a jelen kormány politikájára s nem átalotta hangosan, az egész ország színe előtt kimondani, hogy **a dinasztával egyetértőleg lehet is kell is a magyar sovinizsma értelemben vett magyar államot létre hozni.** Hogy Bánffy bárónak komoly a szándéka, hogy bátran követheti őt mindenki, a ki hazafi és magyar, arról tanuságot tett akkor, a mikor őszinte szavakkal, szívében egy jobb jövőbe vetett hittel, kizárólag az egy-

séges magyar nemzeti állam kiépítését tartva szemci előtt, első ízben körvonaltarta követendő elveit a képviselőházban s a mikor oly szép szavakkal fejezte be első beszédét, hogy „a hatalom csak eszköz, a végzél a népek boldogítása.“ Bizunk benne, hogy működése áldást hozó lesz sokat sanyargatott nemzetünkre.

H I R E K

— **Felkérjük t. előfizetőinket, hogy előfizetéseiket megújítani, illetve a hátralékos előfizetési díjakat beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldés fenakadást szenvedjen. Ama t. előfizetőinket pedig, kik a rendes lakóhelyükről távoznak, felkérjük, hogy megváltozott címüket velünk közöljék, hogy a lapot ez idő alatt is utánuk küldhessük, még akkor is, ha a nyár folyamán esetleg több helyen tartózkodnak.**

— **Vármegyei ügyek.** F. évi július hó 14-ik napjának délelőtti 11 órájkor rendkívüli közgyűlés tartatik, melynek egyetlen tárgyát a vármegyei alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. évi X. t. cz. végrehajtása tárgyában kibocsátott 62000/1904. belügyminiszteri utasítás 24. §-a értelmében a vármegyei alkalmazottaknak fizetési osztályokba és fokozatokba sorozása és annak alapján az egyes alkalmazottak illetményeinek megállapítása képezi. A folyó évi augusztus hó 1-én kezdődő rendes közgyűlés tárgyainak előkészítésére az állandó választmány ülésének határnapjával folyó hó 15-ének délelőtti 9 órájára a vármegye székházának nagytermébe tüzetett ki. A később beérkező ügyek előkészítésére tartandó ülés határnapja a most kitűzött ülés alkalmával fog meghatározatni.

gyermeked meghal? Nem szabad az embernek ennyire kétségbeesnie!

Az apám szavai még sokáig a fülemben csengettek: »Mit csinálsz majd akkor, ha igazi bánat ér, ha majd a feleséged, vagy a gyermeked meghal?«

S ettől fogva tisztában voltam magammal. Láttam, hogy a mindennapi élet apró kellemetlenségei mint nőnek az én szememben valóságos sorscsapásokká. Tudom, hogy arra vagyok teremtve, hogy minden miatt rettenetesen szenvedjek; beleges érzékenységgem minden kellemetlenséget megnövesztett és megsokszorozott, úgy, hogy csakhamar az élettől való rettenetes aggodás vett rajtam erőt. Nem voltak szenvedélyeim, sem becsvágó céljaim. Elhatároztam, hogy feláldozom az ugys bizonytalan örömeiket, hogy a biztos fájdalomtól megmenekülhessek. Azt gondoltam magamban, hogy az életemet, amely ugys olyan rövid, azzal fogom eltölteni, hogy másoknak szolgáljak, másoknak a fájdalmait könnyítem s mások örömeinek örülök. Mindennek csak a visszahatását kell majd elviselnem s így nem kell félnem a nagy megrázkódtatásoktól.

És még ma is mennyire megzavar, mennyire kínoz az emberek nyomorának a látása! A mi elviselhetetlen szenvedés volna rám nézve, ha velem történnék — másokon látva már csak részvétté enyhül. Olyan csapásokat, aminők másokat mindennap

érnek, én nem bírnék elviselni, ha engem érnének. Inkább meghalnék, mint hogy a saját gyermekemet halni lássam. S nagy és sok félelmem sohasem szűnik meg; még mindig remegek, ha a levélhordót látom, pedig nincs már többé mitől tartanom . . .

Manduit abbé elhalgatott. A kandalló tűzébe bámult, mintha ott valaki rejtett dolgot látna, egész titkát egy életnek, amelyet végig élhetett volna, ha a fájdalom mal szemben bátrabb lett volna. S aztán így szólt:

— Igazam volt, — én nem e világra születtem.

A gófné sokáig hallgatott, s aztán így szólt:

— Én meg azt hiszem, hogy már nem volna bátorságom élni, ha az unokáim nem élnének.

A plébános folalt, s a nélkül, hogy csak egy szót is szólt volna, kifelé indult.

Mivel a cselédek már aludtak, a gófné maga kísérte ki a kertajtóig és sokáig bámult a pap után, míg csak magas, szikár alakja el nem tűnt az éjben.

Aztán visszament a szobába, leült a kandallóhoz, és sokáig gondolkozott olyan dolgokról, amelyekre az ember nem is gondol, amíg fiatal.

Guy de Maupassant.

— **A baja—bátaszéki hid.** Megirtuk nemrégiben, hogy a baja—bátaszéki hid építésének ügye a megvalósulás stádiumába lépett. Most arról értesülünk, hogy a vasuti hid és vasutvonal közigazgatási bejárása hétfőn tartatott meg Baján és kedden Bátaszéken fejezték azt be. A bejárásnál Tolnavármegye közigazgatási bizottságát Tóth Ödön biz. tag és az államépítészeti hivatal főnöke, a vármegyét pedig Simonits Elemér főjegyző, Szévald Oszkár jegyző, a központi járást pedig, melynek területén a vasutvonal átvonul, Nunkovics Ferenc központi főszolgabíró képviselik; ezenkívül az érdekelt községek előjárói is meghívtak a bejáráshoz. A hidépítéssel kapcsolatosan a magyar államvasutak dombóvár—bátaszéki vonala a baja bátaszéki hid közeli kiépítésével elsőrangú pálya lesz.

— **Megkéselt após.** Schmiedt József kaposvári, Fűredi-utca 25. szám alatt lakó asztalosnak már sok baja volt vejével, Schlögel József asztalos legénnyel. A házastós vő pár heti csatangolás után nem régt ért vissza ipa házához, ahol néhány napig békében dolgozott. Ám régi, verekedő természete nem soká hagyta nyugodni, s most midőn apósa rá szólt ezért, mert keresményét elitta, haragra lobanva torkon ragadta apósát, az öreg Schmiedet és késsével több súlyos sebet ejtett rajta. A garázda vőt a rendőrség elfogta, a súlyosan sebesült Schmiedt Józsefet pedig dr. Weisz Albert városi orvos az első segélynyújtás után a kórházba szállította, ahol most sebével élet-halál közt lebeg.

— **Klausenburg.** Mult esztendőben épen ebben az időtájban volt szó a gieszeni egyetem rektor magnifikusáról, aki hiába rektor és hiába magnifikus: vagy nem ismeri vagy nem akarja ismerni a geografiát. Elküldte tavaly is a gieszeni egyetem évkönyvét Klausenburg-ba, a posta jó szívvvel elvitte Kolozsvárra, az egyetem derék, magyar rektora azonban visszaküldte az évkönyvet és kioktatta gieszeni kollégáját, hogy Klausenburg nevű város nincs a világon. Az idén megint elküldte a gieszeni rektor az értesítőt Klausenburgba, a magyar rektor Apáthy István megint visszaküldte azt s a borítékra ezt írta:

Vissza! Zurück! Magyarországon nincs Klausenburg. A hivatalos és történelmi név Kolozsvár. Tessék Kolozsvárra, Magyarországra címezni.

A kolozsvári egyetem rektorátusa. (Pecset)

Brauns Reinhard ur azonban, a gieszeni egyetem rektora nem akarta elfogadni a helyes tanítást, hanem tudományos férfihoz méltóbbnak tartotta, hogy megmaradjon egy tévedésében, amelyben a rosszakarat nagyobb, mint az értelmetlenség és ezt az átiratot küldte vissza:

Kolozsvárt én nem ismerem. Oda nem küldünk.

Tavaly már megkapta a leckét Brauns Reinhard rektor ur, az idén mégis küldött évkönyvet Kolozsvárra, amelyet ő persze Klausenburg-nak írt. Világos tehát, hogy idén »tüntetett.« Dehát szokás-e, hogy egyetemi rektorok az ostobaságukkal tüntessenek?

— **Nyári multság.** A kaposvári iparos ifjuság önképző-köre 1904. évi július hó 17-én vasárnap az »Angol kert« (Erzsébet liget) bekerített részében saját alapja javára, jótékonycélu, zártkörű műkedvelői előadással egybekötött nyári multságot rendez. Belépti díj: Fentartott hely személyenkint 2 K., személyjegy 1 K. 20 fill., családjegy (3 személyre) 2 K. 50 fill., Kezdeté d. u. 5 órakor. A műkedvelői előadás fél 9 órakor. Jegyek előre válthatók: Hangelman Károly ur könyvkereskedésében, Szabados Imre ur gyógyszerárán és Fenyvesi Béla ur könyvkereskedésében. Kedvezőtlen idő esetén a multság a kö-

vetkező vasárnap fog megtartani. Felül-
zetések köszönettel fogadtatnak és hírlapi-
lag nyugtáztatnak. Előadásra került a párt-
ütők, Kisfaludy Károly háromfelvonásos
vigjátéka a következő szereposztással:

Hajnalfi L. gazdag kereskedő	Puchman Tivadar
Elek.)	Tormássy Jenő
Mili,) testvére gyermekei	Ottó Anna k. a.
Rozsi.)	Simicz Czili k. a.
Élősdy, hadnagy	Benes János
Tóházi Károly	Tóth Mihály
Körmösdy, táblabíró	Kiss Lajos
Öregbíró	Zentai Jenő
Biróné	Czapinszky L. k. a.
Nótárius	Luttor Géza
Palkó, ennek fia	Simicz József
Kántor	Goldfinger József
Törvénybíró	Ottó Lajos
Kisbíró	Rosta István
A helység kovácsa	Benes Béla
Jakab, Élősdy inasa	Kuhl József
Hajnalfi inasa	Mortenzon Béla
Vendégek, tanácsbeliek, nép.	— A dolog tör- ténik egy szabad helységben.

— **Prímíczia.** Lélekemelő, szép ünne-
pély folyt le hétfőn a kaposvári plebánia-
templomban. Jüngling István kaposvári taní-
tító fia, Jüngling Zoltán, első szent miséjét
tartotta fényes segédlettel. Az új paphoz
Koronczy István gyékényesi plebános tar-
tott megható beszédet. Délben az ifjú pap
családjánál 80 terítékű ünnepi ebéd volt,
amelyen számos pohárköszöntőt mondtak.
Az új pap, Szagváron Zalamegyében mint
segédlelkész fogja működését megkezdeni.

— **Színház megnyitás Mohácson.** Az
ujonnan épült mohácsi színház megnyitása
Szombaton, 2-án este nagy ünnepek közöt-
t ment végbe. A színház megnyitását részt vett
gr. Festetics Andor, orsz. színészeti felügyelő,
Kosztics Kamil alispán, Stajenovits János, a ke-
rület országgyűlési képviselője s még több vendég
a vármegyéből. Fejérváry Imre báró főispán
távolmaradását táviratilag mentette ki. — Mo-
hács közönsége — mint a K—r írja —
meglehetősen közönyt fogadta a nemzeti kultúra
szép ünnepét. A megnyitó előadáson alig
300 főnyi közönség volt a színházban, amivel
pedig színház nem teit meg. — A megjelentek
azonban szívről lélekkel részt vettek a szép
ünnepélyben, s élvezetes figyelemmel hallgatták
végig az ügyesen összeállított programot. Az
előadás után a közönség az iparoskertbe gyűlt
öszre, ahol reggelig folyt a multság.

— **Eljegyzés.** Sós Lajos a mágoecsvi-
deki takarékpénztár könyvelője eljegyezte
Honig Elza kisasszonyt, özv. Honig Ja-
kabné bájos leányát. B. Mágoecson.

— **Hogyan süllyed el egy panczélóshajó.**
Makarov tengernagy tíz évvel a »Petropavloszk«
pusztulása előtt Pétervárott érdekes előadást
tartott. A tengernagy a panczélóshajók süllye-
déséről értekezett és példának fölemlítette az
angol »Viktória« hajó szerencsétlenségét. A ha-
jó a part közelében volt és az egész hajóraj
jelenlétében a »Viktória« oly rohamosan süllye-
dött, hogy 659 embernek a fele odaveszett.
Tryan tengernagy is a katasztrófa áldozata
lett. Senki sem tudta megmagyarázni a legény-
ségnek miként nem akadt ideje, hogy egyetlen
mentőesernyőt lebecsásson, vagy a vízbe ves-
se magát. Makarov bemutatta hallgatóságának
a »Viktória« modelljét és a következőképen kísér-
letezett: A modellt vízre eresztette és a gipsz-
darabot, mely a léket betömte, eltávolította.
Most látják uraim, folytatta az előadó, hogy a
hajónak fejestül a vízbe kellett merülnie, elül-
ső része azonnal a víz alá süllyedt. Alig felje-
zte be a mondatot, amikor már a modell »fej-
estül« alámerült. A kísérletet megismételték és
mindannyiszor beállt a süllyedés. Erre a nyilat-
tást a hajó elején betömte és a kazán közelében
vágott léket. A hajó lassabban süllyedt de ké-
sőbb fölfordult és egy pillanatig megált a me-
dencében. Mentésről az esetben sem lehetett
szó. Végül bemutatta a tengernagy, hogy ab-
ban az esetben ha a választófalakat hermetice

elzárták volna, a hajó ugyan a víz alá került
de alá nem süllyed és föl nem borul. Az ajtó-
kat persze nem lehetett mindig teljesen elzár-
ni, — jegyezte még meg — tekintetbe veendő
az is, hogy a »Viktória« szörnyű nagy, nyolcz
méter hosszú, két méter széles, léket kapott.
Perezenként 3000 tonna vizet vett föl. Maka-
rov egész életében sokat foglalkozott a hajók
alámerüléseivel és a sors iróniája, hogy ő ma-
ga is hajókatasztrófa áldozata lett. A »Petro-
pavlovszk« süllyedése borzalmasabb volt a Vik-
tóriánál is.

— **A szénkéneg árának felemelése.**
A földmivélségi miniszter elrendelte, hogy
az állami és bizományi szénkénegraktárak
július 1-étől kezdődőleg a szénkénegért 30
k. helyett 31 k.-rt szedjenek métermázsán-
kint, a kezelési díj azonban jövőre sem le-
het több q.-kint 1 k. 20 f.-nél. A szénké-
neghordókért leteendő hordóbiztosíték ezen-
tül következőleg állapítandó meg: 1 q.-ás
hordóért 15 k., 2 q.-ás hordóért 25 k., 3
q.-ás hordóért 35 k., 5 q.-ás hordóért 45
k., vagyis a biztosíték-összegek lényegesen
leszállítatnak azon megjegyzéssel, hogyha
a felek az elvitt hordót 3 hónapon belül
nem szállítják vissza sértetlen állapotban,
ugy e különbözet a régi és az új biztosí-
ték-összegek közt a felek által megtérítendő
lesz.

— **Értesítők.** A kaposvári polgári fiu-
iskola értesítőjét Endrei Akos főgymn. tan-
nár, mint egyesületi titkár közreműködésével
Gálos Ferencz igazgató szerkesztette. A len-
dületes előszót Endrei Akos írta. Rövid szava-
kban leírja, ebben az egyesület fíradhatlan tit-
kára az intézet keletkezését, ismerteti azokat
a rugókat, amelyek az intézet megnyitását le-
hetővé tették s kiemeli különösen Szabó Kál-
mánnak, az egyesület elnökének hordadhatlan
érdemeit, a ki közbeesülésben álló személyisé-
gével is nagyban hozzájárult az egyesület által
már eddig is elért sikerekhez. Kivánom —
végzi az író szavait jelentésében — hogy a
hazafias lelkesedés, a mely az intézet létrejötté
alkalmával alapítókát és az egész társadalmat
áthatalta, legyen és maradjon az a gazdag
örökség, amelynek segítségével az ő vezetése
alatt az iskola felvirágzása mielőbb bekövetke-
zék, városunk, hazánk és az emberiség javára!
Mert minden mulandó, amit egyesek érdeke s
a pillanatnyi szükség hoz létre, de mindaz
örökéletű és elpusztíthatatlan, amit nemes esz-
mékért való lelkesedés teremt és tart fenn! A
statisztikai adatokból megtudjuk, hogy az egye-
sületnek az iskolai év végén 35 pártoló és 182
rendes tagja volt. Ezenkívül ugy egyesek, mint
testületek és hatóságok készpénzzel és termé-
szetbeni adományokkal támogatták a fenntartókat
nemes munkájukban. A vármegye 500 korona
a somogy megyei tkptr 300 korona állandó évi
segélyben részesíti az intézetet. Az iskolaszék
tagjai Szabó Kálmán elnökkel élükön, Dr. Mül-
ler Nándor alelnök, Csertán Márton ev. ref.
lelkész, gondnok, Gálos Ferencz polg. isk. ig.,
jegyző, Bakonyi Ferencz dr. ügyvéd, Berger
Sámuel ügyvéd, Endrei Akos főgymn. tanár,
Faragó Lajos főgymn. tanár, Gabsovits Károly
megyei főjegyző, Haidokker Pál iparos, Herezog
Manó dr. törábbi, Löwentritt Ödön ügyvéd,
Mihalik Gyula főgymn. tanár, Sipos Géza városi
főjegyző, Szigeti Gy. Sándor dr. kórházi főor-
vos Szöke Lőrincz főgymn. tanár, Tarján An-
tal áll. el. isk. igazgató, Zimmer József dr.
plebános. Az iskola első osztályába beiratkozott
60 tanuló, kimaradt 1, az év végén maradt
59 tanuló. Illetőség szerint helybéli volt 43,
megyebeli 13, más megyebeli 4. Vallás szerint
rom. kath. 29, ev. ref. 5, ág. ev. 3 és zsidó
vallású 23 tanuló. 1904. szept. elsejével az is-
kola 2-ik osztálya is megnyílik. A beiratások
szept. 1, 2 és 3-án d. e. 9—11 óráig eszkö-
zöltetnek.

A kaposvári állami elemi népiskola
értesítőjéből azt látjuk, hogy beiratkozott az
1903. ik tanév elején 1140 fiú és 680 leány
összesen 1820. Ebből 1475 rom. kath. 2 gör.
kath. 1 gör. keleti, 153 ev. ref. 64 ág. ev. 2

unitárius 123 zsidó vallású. Nyelvre nézve
1760 magyar, a többi más anyanyelvű. Az elő-
menetel illetőleg kitűnő tanuló volt 119, jeles
274, jó 582, elégséges 476 és elégtelen 146
tanuló. Az intézetet évközben gyászbeszéd is érte,
f. é. május 18-án halt meg ugyanis Hajba
Kálmán tanító, a ki már hosszabb idő óta bete-
geskedett. Kiváló intézmény volt az elemi is-
kolában a »napközi otthon«, a mely deczem-
ber 14-től márczius 25-ig hetenkint négyszer
naponta átlag 140 szegény iskolás gyermeknek
adott délben meleg ételt. 52 nap alatt kiosz-
tatott 1612 liter tej, 448 kg hus és 1599 kg
kenyér. Nagy elismeréssel emlékszik meg a je-
lentés Szilágyi Samu helybeli mézárósról,
az Ipartestület elnökéről, a ki hetenként két-
szer 12—12 kg-ot, tehát összesen 448 kg hus
bocsátott ingyen a szegény gyermekek rendel-
kezésére. Sok vagyonos embereknek szolgál-
hatna mintaképül Szilágyi Samu jótékonyága!
A napközi otthon ügyeit Tarján Antal igazgató
látta el nemes szívre valló buzgalommal. Az
1904/5 évre szóló betratások f. é. augusztus
hó 29, 30, 31 és szeptember 1 és 2-án reg-
gel 8 órától 12-ig tartatnak. A tanév ünnepies
megnyitása szept. 3-án lesz reggel 8 órakor, a
rendes tanítás szept. 5-én kezdődik. A beira-
tási díj 1 korona.

— **Vasuti árak házhoz fuvarozása.** A
vasut, mint nagyfuvaros — üzletszabályzat
szerint is — az állomás helyiség területén
belől az árak elvitelére vagy elhozatalára
fuvarosokat alkalmazhat, mely fuvarosok a
vasut közgei gyanánt tekintetnek, így te-
hát teljesen megbízhatók. Mindezt ideig ilyen
— a szállító közönség kényelmére szolgáló
intézmény — nálunk nincs, jóllehet
állomásunk forgalma nagy a zágrábi ület-
vezetőség területén a 4. helyet foglalja el.
Történetek ugyan lépések, hogy ily fuvaro-
zási intézmény városunkban is létesítsék —
de eredményre nem vezetett — hogy
miért — azt nem tudjuk — de valószínű-
leg nem azért, mert állomásunk forgalmát
kicsinynek találták volna. Mint halljuk vá-
rosunk kereskedői és iparosai között moz-
galom indult meg oly célból, hogy álló-
másokunk a m. kir. államvasutak ilyen hi-
vatalos fuvarozást létesítsen. A ki ismeri,
hogy a vasuton való áru feladás vagy ki-
váltása, annak hazaszállítása méz az ezen
teendőkből jártas egyének is mennyi ide-
jébe kerül — fel tudja fogni ezen szállít-
mányozás horderejét — mert annak létre-
jött esetén közönségünk minden utánjárás-
tól meg van kímélve. Azt hisszük, hogy
ugy városunk közönségének érdeke, mint
állomásunk az utolsó 5 évben ugyszólván
megkészszerződött forgalma elég nyomatek-
kel esnek a latba arra nézve, hogy a m.
kir. államvasutak ezen házhoz való fuvaro-
zást városunkban is felállítsa.

Rendkívüli városi közgyűlés.

A város képviselőtestületének rendki-
vüli közgyűlését Németh István polgármes-
ter pontosan d. u. 3 órakor megnyitotta, a
jegyzőkönyv hitelesítésére Helischauer József
és Golobics Marton kv. tagokat kérven fel.

1. Előterjesztetett az 1904. évi pót-
költségvetés. Darnay Béla azt óhajtja,
hogy a tulbőven előirányzott mult évi be-
vetelből származó kb 18000 kor. többlet
a befizetők javára a következő évben be-
számítsák, s furcsának találja, hogy a
régi tulfizetők adójából a másik évben adót
kezdeni fizetők javára kiadások eszközöl-
tessenek. Kifogásolja továbbá, hogy még a
becsülőknek is korpótlék van előirányozva.

Szalay Károly verhorreskálja, hogy
tudott és okvetlenül bekövetkező kiadások
a rendes költségvetés keretébe nem lesznek
felvéve, s végre, hogy az előjáróság a tul-
bőven előirányzott bevételek utján valóságos
rendelkezési alapot teremt magának.

Végre kifogásolja, hogy a költségvetési előirányzat táblázatos kimutatása rendkívül szűk szavú, nem ad tiszta és könnyen áttekinthető képet.

A polgármester Darnay azon óhaját, hogy a tulfizetések az adózók egy része javára beszámíttassanak, kivihetlenné találja, bár ő is barátja lenne egy ilyen ideális állapot, de sajnos lehetetlen, megteremtésének. A becsüskö korpótlékát — mely csak rosszul van kifejezve — okadatolja, végre reflektál Szalay Károly által előadottakra. Lehetetlen, ugymond, a törvényszabta idő rövidsége folytán korrekt költségvetést előterjeszteni, mert az egész gazdasági életünk július után, tehát a költségvetésnek a vármegyéhez történendő betérjesztése után folyik le. A mai tárgysorozatban azonban oly javaslatot terjeszt elő, mely gyökeres javítást céloz az érdemben. A polgármester felvilágosításai után a költségvetés elfogadtatott.

2. A város által megvett honvédtér vételárához szükséges 10 ezer korona, a villamtelep vételárának utolsó részletét képező 56 ezer korona és az új városház építéséhez szükséges 120 ezer korona, összesen 186 ezer korona kölcsön a benyújtott ajánlatok legolcsóbbja értelmében a pesti hazai takarékpénztárból fog felvételni 4 $\frac{1}{2}$ % törlesztéssel, 4 $\frac{1}{2}$ %-os papírok 96 $\frac{1}{2}$ %-os átvétele, 1 $\frac{1}{2}$ % értékesítési, 1 $\frac{1}{1000}$ % folyósítási jutalék mellett 3% storno-díj kikötésével.

3. A pénzkezelést egyszerűsítő szabályrendelet módosítás megszavaztatott.

4. A honvédelmi miniszterhez egy teljes honvédezednek Kaposvárra lendő helyezését kérő felirat küldése, melyben a laktanya építési hajlandóság is hangsúlyozandó egyhangulag elhatározatott.

5. A tanács előterjeszti a főispán átiratát, melyben azt óhajtja, hogy a közgyűlés azon határozatát, mely szerint a leendő új rkapitány részére személyi pótlékot szavazott meg, úgy változtassa meg, hogy ez működési pótlék ezímen adatik, továbbá, hogy alkapitányi állás szerveztessék. A tanács javasolja a főispán óhajának határozat alakjában való megvalósítását.

Szalay Károly a működési pótlékot megszavazza, ha az minden évben a budgetárgyalás alkalmával egy-egy évre szavaztatik meg. Az alkapitányi állásra vonatkozó előterjesztést, dacára, hogy a javaslatot csak formai dolognak állítja, nem fogadja el, mert nem tudja mi rejlik benne.

Szabados Imre a működési pótlékot megszavazza, ha kvalifikált egyént neveznek ki. Az alkapitányra vonatkozó javaslatot annál kevésbé sem fogadja el, mert meg van győződve, hogy ez legközelebb hivatalnokszaporítással fog járni, amennyiben a rendőrfogalmazó állás is meghagyatik. A polgármester válasza után szótöbbséggel úgy határozott a közgyűlés, hogy elfogadja tanács javaslatát, de úgy, hogy a rendőrfogalmazói állás változtassék át alkapitányossággá, fenntartja ez állásra autonóm választási jogát, s a leendő rkapitány kvalifikációját nem a működésben szerzett tapasztalatban keresi, hanem egyedül az 1883. I. t.-cz. 3. §-a szerint bírálja el. A kinevezendő rendőrkapitány tehát a tanácsos, illetve főjegyzővel egy fizetési osztályba fog jutni.

6-7. A város legtöbb adót fizetők névjegyzékének kiigazítását s az óvodajárk fizetése emelését javasló tanácsi előterjesztések minden megjegyzés nélkül elfogadtattak.

8. Bemutatja a tanács az orsz. vízépítészeti hivatal leírását, melyben a várost lesajnálja a vízvezetékben hozott határozata miatt. Evvel kapcsolatban javasolja a tanács, hogy a vízvezetési munkák adassanak ki. Szalay Károly megbotránkozik a vízépítészeti osztály által a város ellenében használt tónus fölött, s kérdi,

minő stádiumban vannak az előmunkálatok? S ipos főjegyző felszólalása után elfogadtatik a tanács javaslata, mely szerint a vízvezetési összes munkákra, már kiadott furt kutak kivételével, haladéktalanul irassák ki az árlejtést.

Az ajánlatoknak a csatlakozásokra is ki kell terjeszkedni. Csakis oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek az eredeti egységárból számokban kifejezve százaléknegedményt tartalmaznak. Holmi alternatív ajánlatok öntalálmányok stb. figyelembe nem vétetnek. A vízvezetéknek legkésőbbben 1905 július 1-én átvehetőnek kell hogy legyen.

9. A város építési zárvonalának megállapítása tárgyában kiküldött bizottság jelentését tudomásul veszi a közgyűlés.

10. A polgári fiu iskolának a jövő tanévre úgy óhajt a polgármester helyiséget szerezni, hogy a M. A. V. internátusban 2 termet elemi iskolai czélokra fog elkérni s így az e modon megüresedő központi iskolai 2 termet átengedik a polgári iskolának. Az előterjesztés elfogadtatott.

11. A közismert sörvámügyben a mult közgyűlés szótöbbséggel úgy határozott, hogy a Kalisch pécsi cégnek, mint a sörkereskedők engedményesének, fizetessék vissza a circa 10000 koronát kitevő sörvám. Ezt a határozatot Szabados Imre megfellebbezte. A polgármester ennek folytán értekezletre hívta össze az érdekelt kereskedőket, kik jegyzőkönyvi nyilatkozatban kijelentették, hogy ők Kalischnak a sörvámra szóló engedményt soha sem adtak, és ők semmiféle visszatérítést nem követelnek. A tanács javasolja a felebbezés értelmében a fizetést kimondó határozat felfüggesztését és a fellebbezésnek a forum elé való terjesztését. Szabados Imre azt indítványozza, hogy a már kifizetett összegre vonatkozólag kezdjen a város perújítást. Ez indítvány akkor fog tárgyalatni, ha a polgármester az ügy e részét is előfoglalja készíteni úgy, mint a fellebbezett összegre vonatkozó részt. A tanács javaslata elfogadtatott.

12. Kihirdettett Darnay Béla és Fivérének köveztvám ügyében hozott közgazgatási bírósági ítélete.

13. Bemutatja a tanács az iparos tanoncziskola 1904-5. évi költségvetését s az állami szubvenciót kérő felterjesztést. Darnay Béla a kereskedők egyesülete nevében kéri a kereskedő tanonczoknak az iparosoktól való különválasztását. Szabados Imre kéri a polgármestert, hogy gondoskodjék az iparostanonczok részére rajzteremről, mert a mostani zugban a kiváló eredményt produkáló tanulók látidegei tönkre mennek. Csukly Gyula hozzájárul előtte mondotakhoz. A polgármester kijelenti, hogy rég foglalkozik e kérdéssel és a jövő évben a központi iskola átépítésével e kérdés helyes megoldást fog nyerni.

14. A zárda-iskolával kapcsolatosan létesítendő kisdedovó segélyezéséhez évi 2000 korona szubvenciót javasol adni a tanács. Az előterjesztést követő vitában részt vettek Bakonyi Ferencz, Poór Sándor, Horváth Imre, Kemény Samu, Dr. Löventritt, Dr. Berger, Helischauer, Szalay Károly, Simon Gyula, Hagelman Károly, Szilágyi Samu, Königsberger Viktor. Végeredményben a tanács javaslata elfogadtatott.

Végül Németh István polgármester és Kovács Soma tanácsos szabadságolás iránti kérvényét intézték el. Az ülés 7 óra 10 perczkor fejeztetett be.

KÜLFÖLD.

A keletázsiai háboru

Minden harcztéri hírnél és tudósításnál nagyobb figyelmet és fetünést keltett a héten a legnagyobb élő orosznak, Tolstoj grófnak cikke, amely a háborurol és annak rettenetes kihatásairól szólván, a Temps hasábjain jelent meg. Nemesak a harcztéren végbemenő kegyetlenkedések irtóztató képét írja le mesteri tollával e cikkében az orosz nemzet ősz költője, hanem hű és megrázó leírását adta különösen annak is, hogy milyen állapotokat teremtett e fölöslegesen felidézett háboru magában Oroszországban, ahol igazán csak deportációtól és az «eltüntetésről» való félelem az, ami ideig örág még meg tudja akadályozni a nép nagymérvű elégtelenségének forradalmi hevületű kitörését.

Az igazság megrázó erejével írja le az orosz katonák és különösen a háboru következtében behívott tartalékosok lelkiállapotát, azt a fásultságot, amelylyel a «küzdelem» és a «harc» színhelyére mennek s azt az egykedvűséget amellyel az otthon maradtak a kudarcot a kudarcral tetéző harcokrol érkező híreket fogadják.

Valóban, most már csak közel a jövőben elkerülhetetlenül bekövetkező gazdasági krízis az amelyik ennek rabszolgasorában sanylóddó nemzetnek szerencsétlenségét és szenvedéseit a végsőig fogja fokozni,

Kötségtelen, hogy a japánokat is fogja — gazdasági következményeiben — sújtani a háboru. De őket bőven kárpótolja majd mindenért győzeimeinek erkölcsi és anyagi eredménye egyaránt, mert utóbbiból is lesz majd részünk ha a békés állapotok helyreállítása után hódítandó területeiket kellőleg fruktifikálni módjukban leend.

Csapatainknak győzelmes előnyomulását maga Kuropatkin is elismeri, midőn a cárhoz intézett jelentésében a Yalu és Liao közötti hegyszorosoknak japán csapatok által történt megszállását jelenti. Bizonyosra vehető továbbá az is, hogy a port-arturi külső erődök közül hármát négyet már sikerült a japánoknak elfoglalni.

Egyébként nemesak az oroszok csillaga, hanem az idő is nagyon borús Mandzsuriában s a folytonos esőzések ismét nagyon megnehezítik a csapatok mozdulatait és így valamely nagyobb szabású döntő-harc kifejlődését is.

KÖZGAZDASÁG

Az aratás.

Az aratás, meglehetősen kedvező időjárás mellett, országszerte folyik, ám az eredmény ezuttal nem okoz a termelőknek akkora örömet, mint az előző két évben mert most már bizonyos, hogy átlagban csak gyenge középtermést érünk el. A június végén beállott esőzések későn érkeztek és a vetéseknek csak annyiban használtak, hogy megpuhították a kalászatokat s ekként a gabonaszemek kipergését meggátolták. De nem is volt mindenütt bő esőzés most sem, sőt egyes helyeken alig esett valami, minélfogva az összes növényzet, főleg a tengeri, rendkívül satnya, a legelők kiaszváknak annyira, hogy a földművelésügyi miniszter máris indítva érezte magát a legelőhiányon oly módon segíteni, hogy megendezte, miszerint a köznép az állami erdőterületeken is legeltethessen ez okból egyes területek ez évre előirt befásítását elhalasztotta. Fokozza az agódatmat az a körülmény, hogy több helyen, különösen Dunántul egyrésztében jégesők okoz-

tak jelentékeny károkat és pedig nem csak a még lábon álló, hanem a már lerakott termésben is. Bőséges termést — bár nem minceniűt — csupán a gyümölcs igér, barackban és szilvában olyan termést várnak, minő rég nem volt.

Ami a gabona várható hozamát illeti a földművelési miniszteriumnak a június 30-iki állapotra fektetett termés-becslése a korábbi becsléseken nem sokat változtat. A mostani és a június 15-iki becslés közt a különbség a következő: Buzából 600,000 métermázsával többet állapít meg az újabb becslés, rozsból már csak 62,000 métermázsával többet mutatkozik, az árpa és zab hozama pedig mindkét becslésben majdnem egyenlően van taksálva. A mult évi terméshez viszonyítva tehát az újabb becslés szerinti idei termés a következő:

	1903-ban	1904-ben	kevesebb
m é t e r m á z s á k b a n			
Buza	44,077,154	34,618,800	— 9.448,354
Rozs	12,911,013	11,746,000	— 1.165,013
Arpa	14,059,958	10,649,800	— 3.410,158
Zab	12,676,469	9,676,600	— 3.596,869

Ezek szerint buza-, árpa- és zabtermésünk messze mögötte marad a tavalyi zabtermésnek, csupán a rozstermés közelíti meg az előző évi mennyiséget. A négyfajta gabonából a tavalyi terméshez képest az összes hiány kerek 18 millió métermázsára tehető, amit anyival inkább meg fog az ország érezni, mivel a tengeri-termés is gyenge, helyenkint silány lesz, a takarmánynövények hozama pedig szintén gyérnek mondható, sőt vannak vidékek, ahol marhaállomány már a tél elején vett takarmányra szorul.

Tekintetbe véve most már, hogy a Balkán államokban, különösen Romániában hol igen sok helyen a pusztulásnak indult vetéseket ki kellett szántani, szinte gyöngéközép, sőt azon alóli lesz a termés hozama, tekintetbe véve továbbá, hogy Oroszország ez évi gabona-exportjára a háboru igen hátrányosan fog visszahatni: előrelátható, hogy fogasztó piacokon a gabona, különösen a buza ára, még akkor is felszökik, ha Amerika az előző évinél nagyobb mennyiségekkel járulhatna az európai szükséglet fedezéséhez.

Felelős szerkesztő:
Szunyog Mihály dr.
Laptulajdonosok és kiadók:
Szalay Károly és Rózsa Ernő dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon
száma 15.

Könyvnyomdai

munkákat
jutányosan készít

Kéthelyi L. Kaposvárott.

FÉRFI INGET

A LEGELSŐ HELYEN VÁSÁROLJUNK,
mert csak ott találhatunk kellő biztosítékot a jó minőségre és tökéletes szabásra nézve

VARADY BÉLA

főhercegi udvari szállító, férfi f-hérnemű és ingkészítő

BUDAPEST, IV., KISHID-U. 9

INGKÉSZITMÉNYEI UTOLÉRHETETLENEK.

ARAK:

*-os fehér ing K 5.— ***-os fehér ing K 7.—
-os » » K 6.— **-os » » K 8.—

Sima mellel, gallér és kezelő nélkül.

Rávarott gallérral és kezelővel minden ing 1 koronával drágább

VISELT INGEK a lehetőséghez képest javíttatnak
Színes ingszövetmintákat kívánatra bérmentve küldök
KÜLÖNLEGESÉGG: Női zephyr-ingblouse mérték szerint.
Árjegyzék és divatlap bérmentve.

1903. IV.—V. kelésű 3 törzs

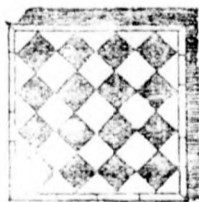
„ELZA“ TYUK

z Elzák a Plymonthok nálam
kitenyészített szubvarietásai

ELALÓ.

Plymonthokra előjegyzést elfogadok. Tenyészidém bármikor megtekinthető

MEZRIGZKYNÉ,
Békásmegyeri tisztviselőtelep
(Pest megye.)

BOROVITZ MANÓ

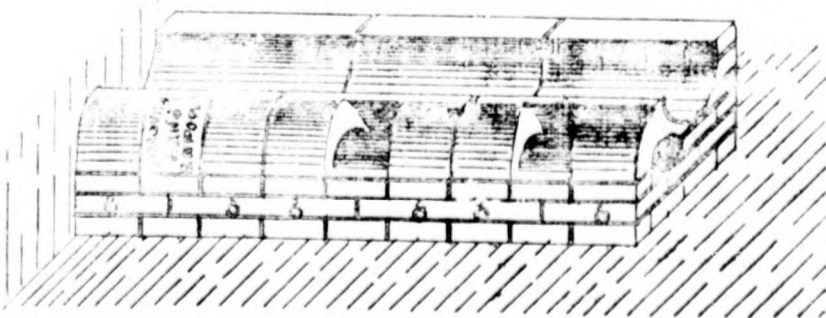
KAPOSVÁR.

aszfaltozási, cement-beton- és mindenféle építkezési vállalat.
— Műmárvány és cementarúgyár. — Szobrás- és kőfaragó-műterem. — Sirkőek és építkezési anyagok raktára. —

Felújítás! Keltő.

Uj!

Előre meg kell adni az állatokat, amelyekből legbiztosabban csak úgy tarthatjuk távol, ha elegendő mennyiségű szenny és piszoktól megóvjuk, ami csakis az általam készített „ELALÓ“, i atóval ellátott, marhaetető vályuk alkalmazása mellett lehetséges.

Ezen vályuk különösen az állattenyésztést űző, a Nemzetország és külföld minden gazdaságában legjobb sikerrel alkalmazhatók.

ELŐNYEI: Egyszerű szerkezet, mely vízre nem szorul, soha el nem dugul, mindenkor egyenlő tiszta és friss vizet szolgáltat, minden fagyásig nélkül tisztán tartható és tegye — ami fő — olcsóbb min bármely más vályuk.

Árajánlatokkal istállóberendezésekre, valamint egyéb beton-, mák-, terrazzo-, aszfaltozási, szobrászati és kőfaragó-munkákra, nemkülönbön prospektussal készséggel szolgálók.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szén-savas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert. Elsősorban a mohai

ÁGNES

forrás mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kintő szere a legkülönb-félébb gyomor, légcső és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kéty.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse. Árlapot s prospectust kívánatra bérmentbe küld a mohai Ágnes-forrás kezelősége Mohán, Fejérmegye.

KEDVELT BORVIZ. ————— KEDVELT BORVIZ.
Kapható minden fűszerüzletben és elsörangú vendéglőben.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhaneműek mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonat,

„Asszonydicséret”

védjegyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

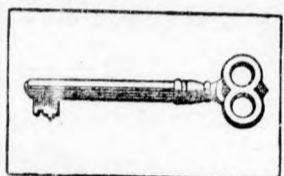
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkentti.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzet czég kezeséget vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosószernél.

Nélkülözhetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

———— Mindenütt kapható. ————

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrészeketől mentes.

———— Mindenütt kapható! ————

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy mind a darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas bár mind kuszó természetű mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol ugyanis alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkínzóbb muskátály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek kerítéseknél s a legremekebb díszé anélkül, hogy legkevesebb helyet is foglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fényes nyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentva küldetik meg aki címét egy levelezőlapon tudatja

Czím:

Ermelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya u. p. Zékelyhid.

ÓVÁS

== A magyar gazdaközönség szíves figyelmébe! ==

Sok budapesti ügynök az utóbbi időben oly hirdetésüket tesz közzé a lapokba, amelyben a lehetetlenségig olcsó törlesztéses kölcsönt ígérnek.

Ezen ügynökök ígéretüket sohasem válthatják valóra, mert a hirdetett feltételek merőben ellenkeznek a bankok és takarékpénztárak szabályaival és kamat tételeivel; sőt törvényeinkkel is. Céljük, hangzatos hirdetésükkel az ügyfelet lépre vinni és huzavona által kényszer helyzetbe hozni, hogy időközben megszerzett, a hirdetettnél sokkal drágább kölcsönt kénytelen legyen génybe venni

Én nem ígérek semmit!

Hanem aki beküldi hozzám a birtokára vonatkozó telekkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet, annak:

1. Megszerzem a kölcsönt 15—75 évi időtartamra a legelőnyösebb módon, minden előzetes költség nélkül 15 nap alatt.
2. Engedeleyezés után közlöm a feltételeket és tetszése szerint elfogadhatja, vagy visszautasíthatja azokat anélkül, hogy bármiféle kárpótlást igényelnék fáradozásomért.
3. A kölcsön készpénzben lesz kifizetve és előzetes 1/2 évi felmondással bármikor visszafizethető, de az intézet nem mondhatja fel.
4. Kamattal a tőke is törlesztve van.
5. A megállapított csekély járulék csak a kölcsön folyósításánál fizetendő.

Teljes tisztelettel
SOLTI LAJOS
(volt banktisztviselő)
BANKÜGYNÖKSÉGE
Budapest, VIII, Bezerédi-utca 11. sz.
(a Népszínház mellett.)

Alapítva 1896-ban. — Az eddig megszerzett kölcsönök összege több millió korona.

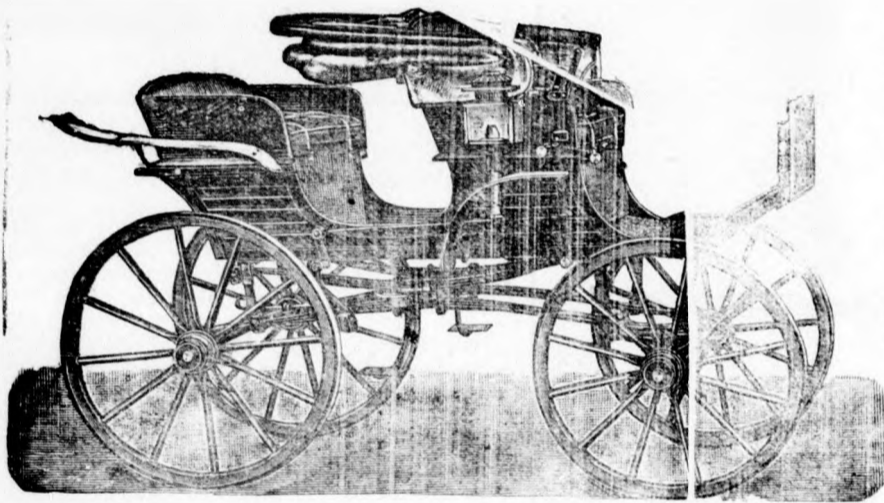
Törlesztéses kölcsönök már 600 koronától kezdve kaphatók, — Vidéki képviselők keresetnek.

MAYER VILMOS
Magyar királyi szabadalmazott kocsigyára
KAPOSVAROTT.

Bátorkodom jelen soraimmal a már 20 év óta fennálló kocsigyáramat és minden fajtából dúsan felszerelt kocsiraktáramat uraságod szives figyelmébe ajánlani.

A midőn ezt tenni bátorkodom, nem mulaszthatom el az általam **ujjonan feltalált** és teljesen saját gyáramban készült **ujszerkezetű kocsiaim vázlatait** bemutatni, mely **találmányomra m. kir. szabadalmat is nyertem.**

Az **ujtalálmányu kocsiaim** melső és hátsó tengelyei mindkét oldalon **hosszirányban áthidaló rugókkal** vannak összekötve, mely rendszer az összes régiékkal szemben ott találja meg módfeletti előnyét, hogy a kocsi **nem oldalt** hanem **hosszirányban** játszik s ennélfogva a leggöröggyösebb és kivált utakon sem ráz, mint a rugós vagy más rendszerű kocsi hanem ily utakon hullámszerű mozgásba jön s azért hordozása még ily utakon is igen kellemes,; továbbá mivel **nem oldalt**, hanem **hosszirányban** játszik mindentéleképpen de különösen kivált utakon járása sokkal biztosabb mert a **feldülés veszélyenek nincs kitéve** s azonfelül is sokkal könnyebb. Már önsúlya is az ily ruganyos kocsiknak 100 – 120 kilogrammal könnyebb, mint más ruganyok szerint előállított kocsikké. Azonfelül ennél a kocsnál a ló **nem a rúgók felett** hanem közvetlen a **tengelynél fogva húzza a kocsi alját** s úgy hogy a lovakat sem rángatja össze.

E találmányom ma már nem csak vidékünkön, és a szomszédos megyékben, hanem az országnak tőlünk távolabb eső megyéiben, valamint Slavóniában, Erdélyben és Olaszországban is nagymennyiségben használatban van, a melyről nemcsak a honi hanem a külföldi kritika is úgy nyilatkozik hogy az eddigi gyártmányokat jóval felülmúlja, melyet a már eddig hozzám érkezett számos bel- és külföldi, czélszerű találmányomat és lelkiismeretes munkámat — dicsérő és tetszést nyilvánító levelekkel bebizonyíthatok.

Midőn kocsigyáramat és raktáromat, de különösen **uj találmányomat** melynek **rugórendszeréért 10 évi felelőseget vállalok** uraságod b. figyelmébe ajánlom Maradtam kiváló tisztelettel

Mayer Vilmos,
kocsigyáros.

BARTA SÁNDOR

polgári és katonai szabó mester

KAPOSVÁR, Erzsébet-ut.

Városház épület.

Városház épület.

Készítetek mérték után polgári, papi, diszmagyar és libériákat a legutolsó divat szerint **legolcsóbb áráért.** Raktáron tartok hazai és angol szöveteket és **skót különlegességeket.**

Kethelyi L. és Társa kényvnyongája Kaposvár.